

Buro Jansen & Janssen
Postbus 10591
1001 EN Amsterdam

Datum
6 juni 2017

Ons kenmerk
z2017-03931

Uw brief van
10 mei 2017

Contactpersoon

Onderwerp
sociale media databases

Geachte ,

Bij brief van 10 mei 2017, door de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) ontvangen op 11 mei 2017, heeft u vragen gesteld over vier bedrijven die gegevens verzamelen via sociale media als Facebook, Twitter, Instagram en Pinterest en het gebruik hiervan door de overheid, waaronder politie, de NCTV en andere opsporings- en inlichtingendiensten.

Persoonsgegevens

U vraagt of sprake is van de verwerking van persoonsgegevens door vier bedrijven waar u onderzoek naar verricht. Deze vier bedrijven zijn: Coosto B.V.¹, OBI Group B.V.², Buzzcapture B.V.³ en Crowdsense B.V.⁴ De AP heeft geen onderzoek gedaan naar deze vier bedrijven, maar gaat er in algemene zin van uit dat gegevens die van sociale media worden verzameld in veel gevallen persoonsgegevens zijn als bedoeld in artikel 1, onder a, van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Dit omdat de gegevens direct of indirect herleidbaar zijn naar natuurlijke personen, ofwel rechtstreeks via hun sociale media-account, of indirect, via de verantwoordelijken voor deze sociale netwerksites. Voorzover de door u genoemde bedrijven de inhoud van berichten verzamelen, al dan niet in combinatie met locaties, connecties en persoonlijke interesses, hebben de gegevens betrekking op natuurlijke personen.

¹ Coosto B.V. KvK nummer 58880771, gevestigd in Eindhoven.
² OBI Group B.V., KvK nummer 66409160, gevestigd te Zaandam.
³ Buzzcapture B.V., KvK nummer 34258960, gevestigd te Amsterdam.
⁴ Crowdsense B.V., KvK nummer 55605389, gevestigd te Den Haag.

Datum

6 juni 2017

Ons kenmerk

z2017-03931

Melding

U vraagt of deze vier bedrijven een melding hebben gedaan van de gegevensverwerking bij de AP. Dat lijkt niet het geval te zijn. Gezien het feit dat de wettelijke meldingsplicht uit artikel 27 van de Wbp vervalt vanaf 25 mei 2018, acht de AP het niet opportuun om naar aanleiding van uw brief onderzoeken in te stellen naar naleving van de meldingsplicht door deze vier bedrijven. De meldingsplicht wordt met de inwerkingtreding van de Algemene Verordening Gegevensverwerking (AVG) vervangen door een Registerplicht (artikel 30 AVG). De AP kan vanaf dat moment op grond van artikel 30, vijfde lid, van de AVG image vragen in de geregistreerde gegevensverwerkingen.

Grondslag en bewaartermijn

U vraagt of de gegevens uit sociale mediaprofielen zomaar mogen worden opgeslagen voor een langere periode en doorverkocht aan anderen. U vraagt tevens of het uitmaakt dat deze gegevens door betrokkenen zelf openbaar zijn gemaakt, dan wel, dat de gegevens openbaar worden doordat niet de burger zelf het openbaar maakt, maar een connectie van die burger (die zijn of haar profiel niet heeft afgeschermd).

De AP kan hierop opnieuw alleen in algemene zin reageren. De AP heeft geen onderzoek gedaan naar de feitelijke werkwijze van deze vier bedrijven, en kan en zal dus geen uitspraken of de gegevensverwerking door deze bedrijven rechtmatig is, of niet. In algemene zin verwijst de AP naar de Beleidsregels publicatie van persoonsgegevens op internet uit 2007.⁵ De AP licht daarin toe:

Het feit dat persoonsgegevens op internet staan, betekent niet dat ze zomaar opnieuw gebruikt mogen worden in een andere context, voor een ander doeleinde. Het nieuwe doel moet verenigbaar zijn met het oude doel en de Verantwoordelijke dient een zelfstandige rechtvaardigingsgrond te hebben voor de publicatie. Iemand die bijvoorbeeld een weblog bijhoudt waarin hij of zij ook bijzondere persoonsgegevens over zichzelf verwerkt, zoals een beschrijving van gezondheidsklachten, maakt die gegevens zelf openbaar. Hergebruik van bijzondere persoonsgegevens is niet verboden als de betrokkene de gegevens zelf openbaar heeft gemaakt, maar de verantwoordelijke die deze gegevens in een eigen publicatie wil verwerken, dient een zelfstandige rechtvaardigingsgrond te hebben (zie hierna paragraaf 4: toestemming vragen of noodzaak aantonen).

Het verenigbaarheidsvereiste uit de Wbp heeft sterke raakvlakken met bepalingen in de wet over de kwaliteit en beveiliging van gegevens. Zelfs als het nieuwe doel verenigbaar is met het oude doel, kan de verwerking onrechtmatig zijn, bijvoorbeeld als het gaat om het overnemen van verouderde, onjuiste informatie over iemands functie of beroep. De onderwerpen kwaliteit en beveiliging komen nader aan de orde in de paragrafen 7 en 8 van dit hoofdstuk. Daarnaast geldt het algemene uitgangspunt (uit artikel 6 Wbp) dat verantwoordelijken op behoorlijke en zorgvuldige wijze te werk dienen te gaan bij het verzamelen en verwerken van persoonsgegevens. Deze bepaling speelt zeker bij de beoordeling van de verenigbaarheid van publicaties op Internet een belangrijke rol.

Het voorbeeld is toegespitst op de herpublicatie van openbaar gemaakte persoonsgegevens, maar is ook van toepassing op het verwerken van persoonsgegevens uit sociale media voor andere doeleinden, zoals

⁵ Autoriteit Persoonsgegevens, Beleidsregels publicatie van persoonsgegevens op Internet (1 december 2007), met name paragraaf 3.1, p.20. URL: https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/sites/default/files/les/down/1/oa/ds/rs/rs_20071211_persoonsgegevens_op_internet_definitief.pdf.

Datum

6 juni 2017

Ons kenmerk

z2017-03931

het door u geschetste bedrijfsmodel van het verwerken van deze gegevens voor webcare, reputatiemanagement en/of verstrekking aan opsporingsautoriteiten.

Ten aanzien van bewuste openbaarmaking geldt dat dit een uitzondering kan opleveren op het verwerkingsverbod van bijzondere persoonsgegevens als bedoeld in artikel 16 van de Wbp. Een dergelijke uitzondering ontslaat de verantwoordelijke echter niet van de plicht om een grondslag te hebben als bedoeld in artikel 8 van de Wbp (in casu, ondubbelzinnige toestemming of noodzaak ter behartiging van een gerechtvaardigd belang van de verantwoordelijke of van derden aan wie hij de gegevens verstrekt). Indien een betrokkene zijn of haar profiel heeft afgeschermd, zal er in de meeste gevallen geen sprake zijn van uitdrukkelijke openbaarmaking als derden (vrienden of kennissen) deze gegevens via hun eigen profiel openbaar maken.

Uit het bovenstaande volgt dat bedrijven die de persoonsgegevens verzamelen van sociale media, een zelfstandige grondslag dienen te hebben voor de (verdere) verwerking, en er zorg voor moeten dragen dat de gegevens niet verouderd en niet onjuist zijn. Dit betekent ook dat deze bedrijven de gegevens niet langer mogen bewaren dan noodzakelijk voor het behalen van de gerechtvaardigde doeleinden die zij nastreven.

Gebruik door opsporingsdiensten

U vraagt specifiek naar de grondslag voor de politie om de diensten van deze bedrijven te gebruiken, en of het uitmaakt of zij deze gegevens zelf verzamelen, of inkopen van derde partijen. Ook op deze vraag kan de AP alleen in algemene zin antwoorden. Blijkens de Memorie van Toelichting op het nieuwe Wetboek van Strafvordering mogen opsporingsambtenaren op grond van de uit de taakstellende bepalingen voortvloeiende algemene opsporingsbevoegdheden in de digitale wereld kennis nemen van voor een ieder raadpleegbare informatie, ook op websites waarvan de databestanden zijn opgeslagen op buitenlandse computers. Daarbij maakt het niet uit of zij de gegevens zelf verzamelen of inkopen van derde partijen. In de nabije toekomst zullen deze bevoegdheden nog explicieter verder worden vastgelegd. De AP verwijst naar het conceptwetsvoorstel in het kader van de herziening van het Wetboek van Strafvordering dat op dit moment in consultatie is.⁶ Zie met name paragraaf 10.4.1 Stelselmatige vastlegging van persoonsgegevens uit open bronnen uit de memorie van toelichting bij de vaststellingswet voor Boek 2 van het nieuwe Wetboek van Strafvordering.

Belangrijk signaal

De Autoriteit Persoonsgegevens beschouwt uw brief als een belangrijk signaal. De Autoriteit Persoonsgegevens ontvangt jaarlijks duizenden tips en meldingen en moet daarom een selectie maken welke zij nader onderzoekt. Of de Autoriteit Persoonsgegevens een onderzoek start, is afhankelijk van de vraag wat de maatschappelijke impact van de klacht is waarover zij is getipt. Hierbij houdt de Autoriteit Persoonsgegevens onder andere rekening met de aard en ernst van de mogelijke overtreding en of de overtreding veel mensen treft en structureel is. De Autoriteit Persoonsgegevens bepaalt ieder jaar welke aandachtsgebieden actueel zijn, zodat zij met haar onderzoeken zoveel mogelijk mensen kan helpen.

⁶ Rijksoverheid, Modernisering van het Wetboek van Strafvordering vordert gestaag, 7 februari 2017, URL: <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2017/02/07/modernisering-van-het-wetboek-van-strafvordering-vordert-gestaag>.

**AUTORITEIT
PERSOONSGEGEVENS**

Datum

6 juni 2017

Ons kenmerk

z2017-03931

Daarnaast handelt de AP een groot aantal tips of door het bedrijf en of de organisatie dat/die (mogelijk) een overtreding begaat, hierop te wijzen in een (telefoon)gesprek of brief. Wanneer het bedrijf of organisatie de overtreding voorkomt of snel en correct beëindigt, kan de AP volstaan met een waarschuwing en is geen nader onderzoek nodig. De AP werkt zo effectief do or selectief te zijn.

De AP doet geen uitspraken over toekomstige of lopende onderzoeken om het lopende onderzoek niet te verstoren en vanwege het vertrouwelijke karakter van de verkregen informatie.

Ik vertrouw erop dat ik u hiermee voldoende heb geïnformeerd.

Hoogachtend,
Autoriteit Persoonsgegevens,